

Szczepienia ochronne i kwalifikacja do szczepień

Zgodnie z art. 17 ust. 6 ustawy dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U. z 2021r, poz. 2069 z późn. zm.) obowiązkowe szczepienia ochronne przeprowadzają lekarze lub felczerzy, **pielęgniarki, położne**, higienistki szkolne i ratownicy medyczni, posiadający kwalifikacje, określone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (t. j. Dz. U. z 2022r., poz. 2172).

Kwalifikacje pielęgniarki wykonującej szczepienia ochronne określają przepisy § 6 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Zgodnie z jego treścią pielęgniarka ma prawo do podania szczepionki, jeżeli spełnia co najmniej jedno z poniższych wymagań:

- w ramach doskonalenia zawodowego odbyła kurs lub szkolenie w zakresie szczepień ochronnych i uzyskała dokument potwierdzający ukończenie tego kursu lub szkolenia, lub
- uzyskała specjalizację w dziedzinie, której ramowy program kształcenia podyplomowego obejmował problematykę szczepień ochronnych na podstawie przepisów o zawodach pielęgniarki i położnej, lub
- posiada co najmniej 6-miesięczną praktykę w zakresie przeprowadzania szczepień ochronnych.

Pielęgniarka wykonująca szczepienia (*np. poekspozycyjne w celu zapobiegania tężcowi u zranionych osób*) nie musi ukończyć kursu szczepień, jeżeli posiada co najmniej 6-miesięczną praktykę w zakresie przeprowadzania szczepień ochronnych lub uzyskała specjalizację w dziedzinie, której ramowy program kształcenia podyplomowego obejmował zagadnienia związane ze szczepieniami ochronnymi (*np. w dziedzinie medycyny pracy*).

Ustawą z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021r., poz. 2120) na podstawie art. 3 pkt 2 wprowadzono zmianę do ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U. z 2021r, poz. 2069 z późn. zm.) polegającą na tym, że do art. 19 dopisano ust. 5a.

Zgodnie z jego treścią wykonanie zalecanego szczepienia ochronnego jest poprzedzone badaniem kwalifikacyjnym w celu wykluczenia przeciwwskazań do wykonania tego szczepienia, które przeprowadza lekarz, a które w przypadku badania kwalifikacyjnego osoby dorosłej przed szczepieniem przeciw grypie może przeprowadzić również felczer, lekarz dentysta, **pielęgniarka, położna, ratownik**.

Nowelizacja ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi weszła w życie z dniem 9 grudnia 2021r. i od tego właśnie dnia pielęgniarki i położne uprawnione są do kwalifikowania do szczepienia przeciwko grypie z zastrzeżeniem, że kwalifikację przed szczepieniem dzieci prowadzi lekarz.

Z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011r. wynika, że pielęgniarka może wykonywać szczepienia pod warunkiem posiadania uprawnień wskazanych na wstępie, oraz kwalifikować do tego szczepienia. Jednakże w przepisach ustawodawca nie zawarł żadnych zapisów dot. kwalifikacji. Zaznaczyć należy, że w programie kursu szczepień są tylko uprawnienia do wykonywania szczepień, a kwalifikowanie do niego, aby wykluczyć przeciwwskazania opiera się na badaniu fizykalnym, do którego mają uprawnienia pielęgniarki po specjalizacji lub kursie badania fizykalnego.

Wrocław, dnia 08.02.2023r.

radca prawny
Ewa Stasiak